

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 5 cor. 40 bani.
Pe 6 luni 3 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Folia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un ziar pe săptămână 14 bani, a două-cară
12 bani, a trei-cară 10 bani.

Pe urma războiului...

Mari și multe sunt nevoile, cari ne bântuie astăzi, așa încât aproape nici n'avem timp să luăm aminte la toate. Ne poartă gândul la vitejii împrăștiați pe câmpurile de luptă, auzim gemetul răniților și vedem fețele palide ale celor morți; ne cutremură strigătul de ajutor al invalizilor și ne înduioșează murmurul după pâine al orfanilor. În chipul acesta, toată jalea satelor, ne iese înainte cu pustiul rămas în inima lor, și cu bolșugul de suferințe ce le-așteaptă de-acum înainte. Iată tot atâtea răni, ce-și așteaptă vindecarea, și atâtea întrebări la care trebuie să se răspundă repede și cu multă chibzuință.

Pe lângă durerile trupești pricinuite de plaga războiului mai sunt și altele: cele sufletești! Nenorocirea cea mare a adus cu sine o deosebită învârtosire de inimă și o stricăre a bunelor năravuri de odinioară. Pentru de-a ne încredința despre aceasta, nu trebuie decât să ne întoarcem privirea spre satele noastre, și vom descoperi repede buba, care amenință să se întindă și să cuprindă sub veninul ei întreaga noastră viață de la țară. Anume am ocolit până acum, de-a cerceta mai deaproape lucrul amintit, crezând că veștile ce ne veneau la redacție, erau poate numai scornituri, născocite de răuvoitori sau de oameni cari n'au ce face. Astăzi însă plângerile înmulțindu-se, nu mai putem rămâne nepăsători și muți înaintea lor. Ne îndreptăm deci cătră voi cei rămași acasă. Vă rugăm, să vă gândiți că chemarea celor ce le-a fost hărăzit să păzească vatra strămoșească și căminul străbun, este tot așa de nobilă și de măreață ca și a acelor, cari își varsă sângele. Căci ce folos va fi de vârtutea unora, dacă vitejia lor va fi

nesocotită chiar de aceia cari ar avea acum îndatorirea să fie straja comoarei obiceiurilor și bunelor datini, ținute cu atâta sfîntenie de poporul nostru?

Mai cu seamă ne gândim la iubitele soții ale oștenilor duși deacasă, și cari cu limbă de moarte au ținut să le pună la inimă păzirea cu sfîntenie a credinței făgăduite înaintea altarului. În scrisorile pe cari le-am căpătat, sunt zugrăvite cu numele multe femei cari, uitându-și de datorințele lor, își petrec timpul în lene, în petreceri, în desfrânări, făcându-se în felul acesta nevrednice față de numele ce-l poartă și care a fost sfințit prin faptele mari de vitejie îndeplinite acolo departe, unde vorbește tunul și granata. Sunt lucruri la cari parecă ți-e și rușine să te gândești. Te cuprinde uneori mirarea, cum pot fi și astfel de ființe, ca să-și uite de sine și să se asemene mai mult dobitoacelor necuvântătoare, de cât oamenilor înzestrați cu minte luminată. Față de astfel de persoane, trebuie să se ia cele mai aspre măsuri, ca să se deie odată pildă și să se știe că supravegherea bunelor moravuri, este una din datorințele cele mai mari, cari cad azi tocmai asupra preoților și bătrânilor cu plețele cărunte și rămași acasă.

Să se ia aminte deci, ca răul ivit să fie tăiat din rădăcină din cele dintâi zile ale lui. Preoții să spună predici, copilandrii să fie puși sub o mai mare pază, și oamenii cari n'au de lucru, umblând încoace și'n colo, să fie arătați fără amânare la autorități și găsiți fiind vinovați, să-și primească pedeapsa cuvenită. Cât ne privește pe noi, ne vom ști face datoria și dacă cere trebuința vom scrie chiar mai pe larg despre durerea aceasta, ce-a început să ne bântue.

Ce se petrece în România?

Ziarul „Világ” publică corespondența de la vale, dată din București:

Luarea aminte a cercurilor politice e îndreptată spre sfaturile ce au loc între primul ministru d. Brătianu, ministrul Porumbaru și ministrul Germaniei d. von der Busche, de când acesta din urmă s'a întors.

Ministrul Germaniei, deseori împreună cu ministrul Austro-Ungariei, se duc zilnic, chiar și de mai multe ori pe zi, la primul ministru român și la ministrul pentru cele din afară al României. Cu prilejul acestei vizite au loc temeinice sfaturi între bărbaii cărmuitori ai României și miniștri puterilor centrale. În legătură cu aceste, primul ministru d. Brătianu și-a spus părerea oamenilor săi de încredere, că România nu-și va mai putea ține multă vreme poziția de până acum, deoarece puterile centrale, dar mai cu seamă Germania nu află de îndestulătoare pronunțările de până acum ale guvernului român și România se va vedea silită să ia o hotărâre mare. Situația guvernului Brătianu e grea, mai cu seamă de când primul ministru d. Brătianu, pentru ca să ocolească neînțelegerea ce amenința să izbucnească între guvern și Federația Unionistă din pricina celor din urmă alegeri în cameră, a făcut mai multe îngăduiri în ce privește politica din afară a partidului prieten Rușilor. Cei ce știu spun că între guvern și opoziție s'a încheiat o înțelegere și pare că a reușit cabinetului să înlăture greutățile cari s'au ivit, când ministrul Germaniei a făcut pași hotărâți la primul ministru d. Brătianu cerându-i o pronunțare lămurită privitor la politica din afară a României.

Politicianii știu că d. Brătianu ar părăsi bucuroș neutralitatea și așteaptă numai momentul potrivit, în care sprijinită de succesele Rușilor, intrarea ar făgădui o reușită. Situația guvernului român însă o îngreuiază faptul că Rușii nu pot avea succese pe frontul basarabian, iar puterile centrale chiar acum doresc pronunțarea hotărâtă din partea României. Puterile centrale nu stăruiesc, ca România să înceapă acum îndată o acțiune militară, ci se mulțumesc ca guvernul român să campănească concesiunile, pe cari le-a dat statelor Ententei și să oprească toate obligămintele, cari le-a luat față de aceste state, dacă ele vatamă interesele puterilor centrale. Primul ministru Brătianu până acum încă n'a dat răspuns hotărâtor minis-

trilor german și austro ungar. D. von der Basche, de când s'a întors din concediu a fost în două rânduri în sfat la regele Ferdinand în chestiile dela ordinea zilei. Despre aceste audiențe nu s'au dat comunicate oficiale.

Intrebat în trecerea sa prin Brașov de un corespondent de aci al ziarului „At Est”, d. Carp a făcut între altele următoarele declarații referitoare la ținuta României:

— Toate gândurile ce am câștigat tot mai mult îmi arată îndreptățirea ținutei mele politice. Dv. îmi cunoașteți principiile mele politice, pe cari eu nici odată nu le am tăcut. La acestea eu nici nu voi mai adauge, dar nici voi reduce din ele. Sunt convins, că politica făcută de mine va birui. Dragostea de Ruși, care era în România, când Rușii erau în Carpați, a suferit o schimbare după luptele victorioase ale puterilor centrale. Liniștit pot spune că sentimentele iubitoare în marea parte din poporul nostru s'au răcit, iar acum se urmărește cu plăcere acțiunile puterilor centrale.

De altfel, ținuta României nu este dictată de sentimente ori plăcere, ci ea se va conforma situației.

— Nu trebuie să luăm atât de trist situația grea a Greciei. Chiar și în prezent aceasta țară în orice moment poate să fie stăpână voinței sale. E drept, că Grecia a pierdut momentul cel mai bun, deoarece trebuia să fi spus un „nu” hotărât față de primele d-băcări ale trupelor înțelegerii. Dar e chestie de timp numai când puterile centrale vor arunca trupel în mare. Atunci situația va deveni foarte ușoară pentru Grecia.

Se știe că până acum aproape toate mărfurile austro germane hotărâte Bulgariei și Turciei, precum și mărfurile bulgare și turcești pentru Austro-Ungaria și Germania erau trecute prin România. În decursul înțelegerii avute de delegații căilor ferate române cu delegații germani, aceștia din urmă au comunicat că în corând toate aceste mărfuri vor fi trecute direct pe drumul No. Sofia.

O urmare a alegerilor parlamentare dela Galați, unde a căzut părintele Lucaciu, este banchetul ce s'a dat Duminică acolo în cinstea candidatului învins. Prietenii părintelui Lucaciu, în frunte cu d. Take Ionescu au dat un banchet. Au luat parte peste 100 persoane, printre cari membrii secțiunii „Ligei Culturale”, membrii Federației Unioniste, d. Take Ionescu, deputații Leonte Moldovanu, Flott, profesorul universitar Ursu, etc. La șampanie, a ridicat un toast președintele Ligei din Galați, d. Tohăneanu, care a închinat pentru părintele Lucaciu, „cel mai rănit din eroii Ardealului, pentru ultimul general din vechea gardă a Ardealului”.

Părintele Lucaciu, răspunzând a spus între altele (după zăru: „Dimineața”):

— „Sunt plin de răni, este adevărat, dar n'am venit aci să mă plâng de ele, ci să vă spun că sunt în stare să sufăr și mai mult dacă va fi nevoie să mor pentru îndeplinirea idealului nostru”.

Zăru parșian „Le Matin” publică o comunicare pe care avut o un corespondent al său din România, cu unul din membrii cei mai de seamă a guvernului român. Vorbina de situația politică, ministrul a spus:

— „Trebuie să se știe că intrarea în războiu a României nu va fi faptul unei apăsări, fie că ar veni dela aliați, fie că ar veni dela o opoziție sgomotoasă.

Această intrare, căreia rămâne se i-se hotărâse numai momentul, va fi un fapt al guvernului Brătianu, îndeplinit cu favoarea majorității parlamentare și, îndeosebi al partidului liberal, în toată libertatea.

Trebuesc două condițiuni pentru ca acțiunea noastră să fie pornită. Mai întâi, o situație economică favorabilă; apoi — și mai ales — o pozițiune strategică la hotarele noastre, care să ne pună la adăpost de o înfrângere.

O țară mare, când face războiul, pune în joc una sau două provincii și poate să țină multă vreme. O țară mică își pune în joc viața și nu poate lupta decât vre o câteva luni. Însăși istoria ne învață aceasta.

Avem 900 mii de oameni; 600 mii sunt înarmați și prevăzuți cu munițiuni. E un ajutor acesta, dar el nu-și poate produce efectul decât dacă e aruncat în balanță la momentul potrivit.

Trei grupări politice.

Ziarul „Steagul” într'un articol intitulat „Pozițiunea partidelor politice dela noi și politica externă” ține să arate ținuta politică a partidului conservator al cărui șef este dl Alex. Marghiloman. Articolul este inspirat de însuși șeful partidului.

Credem interesant a împărtăși cetitorilor noștri concluziunea acestui articol.

După „Steagul” lumea politică s'ar împărți azi în trei grupări reprezentând trei direcțiuni în politica externă a țării. Gruparea dlor Filipescu și Take Ionescu, gruparea dlui Ionel Brătianu, gruparea dlui P. P. Carp.

Față cu aceste trei grupări, continuă „Steagul”, reprezentând una, alianța necondiționată cu Quadrupla, — Federația; — alta, alianța fricoasă cu Quadrupla, guvernul, iar coalitația, vechea alianță cu Puterile Centrale, astăzi partidul conservator.

Punctul de vedere al partidului conservator este rezumat la hotărârea consiliului de Coroană.

Odată ce alianța cu Puterile Centrale a fost tălmăcită în sensul cunoscut la consiliul de coroană, partidul conservator a crezut și crede că numai o neutralitate imparțială și lipsită de orice angajament pe viitor poate da mijlocul unui guvern român să iasă în mod onorabil din marea zdruncin europeană.

Astfel partidul conservator dacă condamnă politica quadruplistă a federației, critică cu asprime politica de angajamente fricoase și de intențiuni abia arătate a guvernului, dar nu primesc nici punctul de vedere extrem al solidarizării în orice caz cu Puterile Centrale.

Partidul conservator ține în momentul de față la o politică de absolută mână liberă și condamnă tot ce ar putea împiedeca mișcările unui guvern în împrejurările atât de grave ca cele de acum și la care neprevăzutul joacă un rol atât de însemnat.

DEPEȘI.

Marele războiu al lumii.

În vederea ofensivei de primăvară.

Berna. — Daily Mail scrie că trupele germane continuă să atace în diferite puncte ale frontului francez. Le lipsește acestor atacuri orice sistem și își dau gândul că Germanii încearcă prin aceste atacuri să afle puterea dușmanului în diferitele puncte, având în vedere ofensiva mare de primăvară.

Polivanow despre retragerea rusească și luptele din viitor.

Paris. — Ministrul de războiu al Rusiei Polivanov a făcut o lungă declarație corespondentului lui „Le Journal”, declarând că Rușii au fost nevoiți să se retragă din cauza lipsei de muniții. Au predat inamicului teritorii, dar nu și învingerea. Prin retragerea noastră încercăm — a spus ministrul rus — am câștigat timpul pentru noile preparații ale luptelor hotărâte. Lipsa de muniții — acum nu mai este pentru noi decât o amintire. Dușmanul, desvâțat de focurile noastre artileristice, le simte din nou chinurile îngrozitoare. Prin muncă grea am organizat industria noastră în scopuri de războiu și avem toată nădejdea viitorului.

Ne-am îndoit contingentul de recruți și avem la dispoziție în permanență un milion și jumătate rezerve de recruți. Nu suntem buni bucuroși la soldații lipsiți de instrucțiile militare. În durata războiului, crește și forța aliaților.

Atacuri groaznice rusești pe hotarul basarabian.

Age Madlung, scrie dela cartierul austro-ungar al președ de războiu:

Am fost caspele armatei austro-ungare Pflanzler-Ballin a cărei arșă dreaptă a respins cu cea mai mare vitejie atacurile rușilor, atacuri, care au ținut 12 zile. Am avut ocazie să arunc o privire din mai multe posturi de observație în pozițiile rusești. Înălțimile dela est și nordost de Cernăuși sunt azi în mod solid în stăpânirea armatei austro-ungare — ca și înălțimea ultimelor lupte. Alcea rușii se vor alege cu capetele sparte. În luptele, cari s'au terminat acum, rușii au avut o poziție grea. Au fost întâmplaș de un foc de artilerie — o sută de ghulele într'un minut. De sus o nemiloasă ruptură de nord, granatele noastre. Îndărât ca un zăvor al tadului, focul lor propriu.

În fața când se aruncă asupra pledecilor noastre cu un curagiu pe cari le dă desnădejdea, gloanțele puștilor noastre își fac datoria. Un stră după altul cade și în fine un rând sfârșit reușește să treacă peste pledecile date la o parte de către focul nostru și se aruncă în tranșeele noastre cu niște sălbătici cu arme în mână. Alci învinge pumnii țărânelor și ai șterarului, înărlit de coasă și de ciocan.

Moartea e cucoană mare în tranșee. Încăterarea ține atâta timp până când unul din prizonieri e răpus. Dacă dușmanul e învins, rezervele noastre au

cuvântul și fac ordine în tranșee. Se face liniște. Moarte și sânge. Cadavre strâmbite.

Nu e ușor să ataci și să aperi tranșee. În fața ptecelor noastre de pe înălțimile cart apără Cernăuți, sunt șiruri întregi de Ruși, în cart au căzut țărani și fierari sănătoși, și volntet din câmpurile întinse ale Rusiei. Nu se mai scoală la un nou atac. Alții le tau rândul.

Tineri ca trandafirii, bătrâni și oachești ca ptelea lucrată, volntet și bine înarmați, nu sunt de disprețuit după spusele soldaților noștri. Cu toate acestea n'au isbit până acum să străvească acest colț dela granița României. Ei au făcut de sigur sfârșit serioase și au avut adesea pierderi mult mai mari decât ale noastre, lucru ce se poate ușor controla.

Acum e liniște, liniștea prevestitoare a furtunet. Tunerile vorbesc mai puțin, cele rusești tac adesea. În spațiile noastre se înalță strălucitor de soare, frumosul Cernăuți, trenurile soare și pornesc, tramvatele circula ca în todeauna — din când în când locuitorii privesc în sus la câte un aviator rus, care asvârle câte odată granate de mână și obuze ușoare de tunur de câmp, privesc și își continuă calea spre Cernăuți.

Lloyd George are nădejdea învingerei.

Gazeta Times publică următoarele declarații a lui Lloyd George făcuto unui redactor italian:

— În fabricația noastră de muniții muncesc un milion și jumătate bărbați și două sute mii femei. Nu numai că aprovizionăm trebuințele noastre și ale Rusiei, ci suntem în situația de a da și celorlalți aliați ai noștri. Sunt cuprins de cea mai mare încredere pentru viitor, știind că aliații nu mai pot lucra decât prin atacuri și înțelegeri comune. În trecut s'au făcut greșeli mari lucrând fiecare de sine. Anglia și a dus războiul propriu. Franța și Rusia asemenea, tot așa Italia. Am descoperit greșala, și de aci înainte totul are să meargă bine. Consiliul comun aduce toate hotărârile. În viitor, vom fi mai puternici nu numai fiindcă conlucram împreună ci și pentru că dispunem de mai mulți soldați ca și până acum. Încrederea mea este întemeiată și pe un alt fapt. Până la primăvară vom avea o cantitate enormă de muniții, mai multă de cum a avut sau ar putea vreodată să aibă dușmanii noștri. Războiul nostru numai de acum are să înceapă. Pe toți patru, războiul ne-a găsit nepregătiți organizația însă s'a pornit cu toată energia.

Până la primăvară vom avea patru milioane soldați rezistenți, bine echipați și în cele mai bune condițiuni. Avem un număr considerabil de ofițeri ieșiți din școlile superioare și universități, cari în curând se instruesc în meseria aceasta. Nu sunt ofițeri de profesie, pe fronturi însă prea puțin sunt ofițeri activi. Un alt sprijin al nedejdii mele este situația noastră financiară bună până când cea a dușmanului slăbește.

— Despre un sfârșit al acestui războiu nu se poate vorbi. Învingerea are

să fie desăvârșită și hotăritoare. Frontul de două mii mile ocupat de inamic, are să fie rupt. Nu ne putem gândi la un sfârșit al războiului care să nu însemneze un rezultat. Va trece mult timp pentru că să putem vorbi de rezultat, cu răbdare însă, îl vom ajunge.

— Încă un lucru. Războiul nostru este războiul poporului. Dacă n'ar fi de acest lucru nu i-aș fi prieten. Am fost dușmanul războaielor de până acum a Angliei, care au fost al câștigului.

Acesta va fi cel din urmă războiu al stăpânirii militare față de libertatea politică. Războiul e foarte îndelungat, am însă toată garanția învingerii care se apropie. Inamicul și-a sfârșit forțele, până când ale noastre de aci înainte au să se desvolte și pronunțe. Dacă s'ar cere alegeri, nici un singur deputat n'ar fi împotriva războiului. Serviciul obligat militar nu ne pricinuesc nici o greutate. Avem aproape șase milioane oameni. Dintre aceștia, cei cari sunt neapți pentru servicii active militare, lucrează în fabricile de muniții, trenuri, mine, sau alte terene de muncă folositoare.

Germania nu se pleacă în fața Americii.

Berlin.— Cancelarul german Bethmann Hollveg a făcut corespondentului din Berlin al lui „New York World“ declarația despre conflictul germano-american

Cerința guvernului american — a spus cancelarul german — e de neînțelept de deosebită deoarece împlinirea ei ar fi o înjosire a Germaniei. Suntem gata a-i da Americii, tot ce-i după dreptate, păstrându-ne demnitatea dar la înjosirea Germaniei, nu ne putem învoi. Germania nu poate admite ca să fie lipsită de una din armele sale, de submarine. Nu pot garanta raporturi bune cu America, dacă prețul acestora e înjosirea națiunii mele. Germania nu privește cu ușurință ruperea relațiilor cu America, dar nota ministerului din afară Lansing trebuie să o refuzăm. Am însă speranțe, că în Washington va căi biruitoare mintea sănătoasă. Noi luptăm pentru existență și nu dorim să ajungem în războiu cu America. Vom înreprinde pentru ocolirea războiului, iar dacă America dorește sincer buna înțelegere, atunci nu se vor întrerupe bazele raporturi între America și Germania.

Rotterdam — Se telegrafiază din Washington: Președintele Wilson a acceptat nota din urmă a Germaniei, adresată în chestia „Lusitaniei“.

Regele Bulgariei în Viena.

Viena. — Regele Bulgariei a sosit aci. El a fost întâmpinat la gară în numele M. Sale monarhului, de moștenitorul Carol Francisc Iosif. Compania de onoare a dat o regimentul de infanterie 39.

Briand la cartierul Italian.

Lugano. — Primul ministru francez, Briand a sosit Duminecă, dimineața la cartierul italian, unde a avut o constătuire mai lungă cu regele italian. Primul ministru francez dănd un răspuns corespondentului lui Messagero

a declarat că înțelegerea spre care tinde e pe cale a se întâmpla.

Bulgarii au ocupat Elbassanul.

Sofia. — Dela cartierul principal bulgar se comunică: Trupele bulgare au ocupat Elbassanul. Populația i a întâmpinat călduros. Orașul a fost împodobit cu steaguri.

Românii din Austro-Ungaria și din România.

— De vorbă cu un diplomat german. —

Berlin, 1 Februarie 1916.

Laheul m'a anunțat Excelenței Sale și mi-a luat zimbând biletul de vizită.

— Excelența Sa este foarte ocupat, voi încerca însă să grăiesc cu domnul Conte.

După câteva momente, în care am putut admira gustul estetic al camerei de primire, diplomatul german a eșit vesel din cabinetul său și m'a poștit să întru:

— Îmi pare bine că pot vorbi cu dta, un scriitor român și-ți stau la dispoziție. Bineînțeles că nu aștepti dela mine declarații hotărâte. Lucruri înșămnaute nu și pot spune.

— Excelență aș vrea să știu, ce părere aveți de despre noi Românii din Transilvania? Noi am dat proba strălucită a credinței noastre față cu dinastia habsburgică și cred că și Excelența Voastră așt avut de vitejii admirabile ale soldaților români din imperiul habsburgic.

— O, da. Am ccut în „Vossische Zeitung“ laudele comandantului de armata Woytsch și am fost încântat de purtarea Românilor la Ivangorod. De altfel față cu România eu nu pot avea decât cuvinte de laudă. Am fost multă vreme atașat militar în București și cunosc foarte bine stările de acolo. Pe Regina Carmen Sylva și pe Regele Carol I am cunoscut în persoană și știu foarte bine că marele Rege al României a fost unul dintre cei mai înțelepți suverani ai lumii. Firșu, cunosc și pe Românii din Transilvania și am fost bun prieten cu câțiva conducători ai De. Acum văd că poveștile cu irredenta română nu sunt minciuni, căci doar intereul cel mai mare al Românilor de pretutindeni este înțărirea unei Germanii mar.

O Germania mare nu este pericol pentru neamul românesc, căci nic odată pericolul de a vă înghiți nu este atât de mare din partea noastră, ca din partea Rusiei.

N'ai decât să constăți: care este soartea Transilvanenilor în Ungaria, cari pe lângă toate schimbările politice adesea neprimite de acolo au știut să-și aperi integritatea culturală; și spune acum care este soartea Basarabenilor din Rusia. Raportul este 170: 11/2 de milioane până ce în imperiul habsburgic elementul românesc reprezintă aproape 8% din întreaga populație.

— Ce credeți De, Excelență, purtarea vitejească a Românilor din Austro-Ungaria va avea ca rezultat o schimbare a politicii de guvernare?

— Negreșit. Guvernul austro ungar a trebuit să se convingă că aspirațiile culturale și etnice ale unui neam sânt demne de respectat. Liberalismul este de sine stătător și un foarte înșmnaș factor de înaintare în viața unui stat. Și cu cât un guvern este mai liberal față cu aspirațiile culturale ale unui neam, cu atât politica de guvernare este mai rațională și deci mai bună. Exemplul: America, Șvițera ori Olanda. În America trăiesc peste patruzeci de popoare în deplină libertate etnică și forța upiteră a statului s'a mărit uimitor. În Lausanne sânt în majoritate Francezi, iar în Berna Germani și în Lugano, Chișinău, sânt mii și mii de Ita-

leni și tustrele naționalități susțin o națiune. Principiul de state mici nu este prostie și nu merită zămbetul disprețuitor al nimănui. Principiul naționalităților este bun unde elementele nu vreau un naționalism nativ și ridicol. Ce înțeles ar avea să tragă pre Românii din Transilvania către Regatul român, dacă acesta n'ar fi decât un vazal al Rusiei?

În ce privește România, eu am convingerea că statul acesta va rămânea cuminte. Conducătorii lui sunt foarte înțelepți și un Brătianu nu va pune în joc de dragul dragostei pentru Francezi independența înfloritorului stat dunărean. Și apoi să nu se uite, trebuie să o spunem, că procedura muscălească când cu Basarabia, se poate repeta în tocmăi. Acum când ne putem convinge că tratatele sunt nule, cine va putea garanta că Rusia va fi oinstită de astădată? Nu. Convingerea mea este că locul României este pe partea celui ce învinge. Și cum noi până astăzi am învins — și cred că o să mai învingem și pe mai departe, statul latin din Balcani de astădată nu va face o nesocotită, ci își va asigura independența ei cu ajutorul puterilor contrale, cari nu vor să-o asuprească, ci să-i proptească zidurile.

— Din partea noastră, noi Germanii nu purtăm nici o vină că nu ne-am interesat de Români. Ca să-ți amintesc numai un fapt, cumoric foarte bine literatura Dronstră, și știu ce a însemnat pentru Dronstră un Eminescu, un Kogălniceanu, un Iorga, un Ceragiolo. Eminescu este urmașul lui Lesau cultura lui serioasă este câștigată de la Germani. Un Iorga nicăieri n'a fost atât de stimat ca la noi în Germania. Opera lui despre imperiul turcesc a stârnit admirația concurenților învâștate din Germania și un Ceragiolo, a stat o viață întreagă în Berlin și a fost fericit că nuvelele lui și piesa lui teatrală un putut avea izbândă în limba noastră. Pînă urmăre, dacă reprezentanții de frunte ai României cugătoarea au știut să respecte tradiția culturii germane, de ce generația de acum — ori o parte a ei — se lasă sedusă de intrigile unor simpli demagogi. Mai multă critică și mai puțină patimă și atunci realitatea nu va suferi de răul minciunii și de teroarea frazelor. Un stat cuminte face politică de interes și nu se amestecă în lucruri de nimic. Din povestea lui Grimm știm că nou născutul a vrut să smulgă de pe ceru stelele și s'a ales cu o lovitură pe degeta din partea mamei sale.

Diplomatul se înclină. Audiența s'a sfârșit. Îmi ardește o țigară și mă petrecu amical până la ușe. Lacheul îmi îndinde pălăria și bastonul. Excelența Sa își pune monoculul pe ochi și surâde:

— Ești convins că noi Germanii iubim pe Români și dorim prosperarea lor culturală. Citește chiar numărul de astăzi din „Frankfurter Zeitung“ și vei putea găsi un foileton despre viața din București și vei observa că Germanii sunt încântați de înaintarea neamului românesc.

Din „G. Tr“.

Pentru patrie.

Crucișătorul „Zenta“ gata pentru atac.

Un abonant de-al nostru ne trimite următoarea descriere minunată ce unul ce a văzut-o, a scufundării vazezului nostru vapor de războiu „Zenta“ care a ținut mai întâiu piept cu o întregă flotă de-a dușmanului.

Era dimineața. Niște nori de ceață treceau peste munți negri. Marea era liniștită dar un vânt cald sufla din Sud. Blocada costelor Montenegroi era sfârșită și crucișătorul „Zenta“ se află în raionul comandat. Mai la Sud se lăgăna torpilorul vânător „Ulan“ pe valurile albastre. Ceața era așa de deasă de nu se vedea

unul pe altul, dar deodată străbătura primele raze al soarelui prin ceața cea deasă. În dosul estargului crucișătorului „Zenta“ se aude un glas puternic: „Patru vase de ale inamicului cu cursul spre Nord, în câmpul 582“. Aparatul telegrafic morse începe a lucra. Nori de fum se ridică pe orizont, una, două, trei, patru, ba cinci, șeasă vapoare dușmane. Crucișătorul „Zenta“ și torpilorul vânător „Ulan“ cârmesc spre Bocche di Cattaro; minute trec, de-odată se ridică înaintea noastră stâlpi de fum și imediat după aceea se văd catargale unei mare flote. Inamicul cârmesc cu toată iușla spre Punta d'Ostro. Torpilorul vânător „Ulan“ își pune mașina lui cu toată puterea în mișcare. Prin crucișătorul „Zenta“ trece un tremur. Comandantul Pachner stă cu ocheanul său la Podul comandei. Cu toată puterea înainte. Mașinele încep a cânta un cântec fără melodie, jos la cazane începe a fi cald; telegraful mașinei începe a juca. Cu toată puterea înainte. Crucișătorul „Zenta“ se ridică și se aruncă ca un murg lovit de biciu și zboară înainte. O detunătură închisă, Ssssssss, bum. Prima salvă a fost prea lungă, a doua prea scurtă. Torpilorul vânător „Ulan“ fuge ca turbat înainte. O ploaică adevărată de granate cade înalate și după vapor. Înainte, înainte, bravo. Torpilorul vânător „Ulan“ a scăpat din ghiarele inamicului. Crucișătorul „Zenta“ merge turbat înainte. Telegrafistul lucrează nebul la radioparat de sar schitei împrejurul său Sunt urmărit de șaptespreze vase de ale inamicului. „Zenta“... Căpitanul stă tăcut pe locul lui doar vinele obrazului lucrează. Gata pentru atac. Ssssssss, Ssssssss. Mulți câni sunt moartea iepurelui, dar crucișătorul „Zenta“ se ține vitejește. Granate cad pe puncte și rup găuri mari în perețele vaporului. Stâlpi de apă se ridică, nori negri de fum învaluesc crucișătorul Zenta și prin ele fulgeratul și buhăitul tunurilor. Dar marinarii nu-și pierd curajul, pe ei fraților: Ssssssss, Ssssssss, bum. Crucișătorul „Zenta“ se lasă puțin pe o parte. Bravii mei până la cel din urmă om, se aude glasul de comandă. Stefan Ioanovic se uită la prietinel său de lângă el, dar numai o singură secundă: Silvio să nu uie sărutări la iubiții mei, auzi? să nu uie, pe ei, pe ei, mai iute!.. Silvio, acolo, a-a-a ah... cu un strigăt cade lângă tunul său. Bucata unei granate i a rupt pieptul. Se uită sus la comanda. Acolo stă căpitanul cu chipul tras bine pe cap. Ochi îi fulgeră. Granate explodează în apropierea lui. Nori de fum îl învaluesc. O granată după alta aruncă țeava tunului asupra inamicului. Marinarii sunt veseli și își arată curajul lor, căci până la ultimul om a spus căpitanul și ei luptă cu moartea înaintea ochilor. Nici o vorbă nu se aude între ei, numai tunurile vorbesc în limba lor, până la ultimul om. Viteji sunt cu toții, buzele lor se mișcă înest în rugăciune, căci asta va fi ultima rugăciune a lor. Nescontenit fulgeră tunurile. Un cutremur trece prin corpul crucișătorului „Zenta“. Frontul spre inamic. Mașinele urlă. Valurile se aruncă și umplu tot vaporul cu apă, dar marinarii nu l părăsesc cât mai hste inima în peptul lor. Ei își fac datoria. Crucișătorul „Zenta“ trece de frontul vaselor inamicului. Comandantul face noiște: numărul, numele și puterea inamicului. Isără trece un tremur prin crucișătorul „Zenta“. Vă mulțumesc ținerii mei, vă mulțumesc, voi v'ăși făcut datoria voastră. Mântuiți-vă, mântuiți-vă! Silvio a mai auzit aceste cuvinte. I se părea că aude glasul ingerilor. După acea a închis ochii lui plini de lacrimi. Telegrafistul lucrează turbat la aparat și notează tot ce a spus comandantul să telegrafeze la Pola. Crucișătorul „Zenta“ se scufundă. Adio lume, adio! Trăiască Patria,

trăiască Majestatea Sa. Drapelul fâlfăie în vânt, o furtună s'a ridicat și valurile înghit tot ce se află pe suprafața apei.

Takács.

Pășite și văzute.

IV.

Era în o sfântă zi de Duminecă, din luna lui Iulie pela două ore după amiază, când am ajuns într'un sat românesc, așezat pe lângă o vale la poala unui munte. Oamenii, șșezăți în cercuri la umbra câte unui pom, la salutul meu îmi răspundeau cu bunăcuviință, ridicându-și pălăria și sculându-se. Băieții, fiind eu încă depărțitor de ei, se sculau și mă salutau ridicându-și pălăria.

Așa mi a picat de bine purtarea aceasta bunăcuviințioasă a sătenilor și a băieților. Am pășit și aceea, că, trecând prin unele sate românești, am dat binețe sătenilor așezăți la vorbe și abia mi-au răspuns căși-va cari erau cu fața cătră mine, dar și aceia cu pipa în gură și fără a-și ridica pălăria; iară băieții să uitau la mine ca niște dobitoace din „zăcatoare“. Nu știu: din îngâmfare ori din prostie fac Românii noastră aceea. Z-u, dacă ar ști ei, că prin aceea numai prostia și sălbătăcia lor o arată și numai batjocură și hulă neamului nostru românesc fac; s'ar lăsa de datina aceea proastă. Purtarea cu bunăcuviință mărește cinstea omului și nu o slugărnice ori supunere.

Când tres pe lângă școala frumoasă și îngrijită și îngrădită bine, aud în curtea școlii larmă și joc de copii. „Ce larmă să fie“, — cuget în sine mi, — „pruncii vara nu umblă la școală“, „dacă-lul și dăscălița nu pot să aibă ntăția prunci, cât să facă o larmă așa mare“. „Stan Bolovan, cu cei o sută de prunci ai săi, doară nu s'a așezat ca dascăl aici, căci nici nu l'ar putea ținea satul acesta mic“.

Curiozitatea mă face să intru în lăuntru. O droaie de prunci se jucau în curtea largă a școlii. Dascălul, un om mai bătrân decât mai tânăr, ședea pe un scaun, cu o față din care se-au raze de bucurie și privia la jocul copiilor.

După salutare și recomandare întreb: „d'apoi și vara țineți prelegere Domnule învățător?“ — „Ține-o ciocarele, numai joc țineam acum“, — îmi răspunde dascălul surzând. „Au venit și ei, să-i mai văd și să mă mai vadă și ei pe mine și să se mai joace“.

„Ei zic, că nici se joacă mai bine, oă nu se sfădesc; dacă e vr'o pricină, fac ou pace între ei“.

Mă poștește în lăuntru. Voind a intra, ne oprește o ceartă a băieților dela joc:

— „Ție!“ — „Mergeți la ciocnito!“ — strigă deodată patru guri.

— „Nu i ție, nu mergem“ — răspund alte patru guri.

— „Ba da“ zic unii; „ba nu“ — zic ceilalți.

— „Domnule învățător a fost „ție“ și nu vreau să mergă la „ciocnito“ — strigă unul.

— „N'a fost ție Domnule învățător“ — zic ceilalți.

„Stați!“ — zice învățătorul.

— Unde ai stat tu Petre, când ai aruncat mingea? — Aci.

— La care ai aruncat-o? La cei de-a dreapta.

— Mingea s'a abătut la stânga, dară a trebuit să fie „ție“ — zice învățătorul. Răd toți și lasă la loc și cei cu miza pe căsculă, adică, cari n'au avut drept și jocul merge mai departe.

Șezând am spus, că mi-a plăcut foarte mult; purtarea cuviințioasă a sătenilor și a băieților, strădale curate și casele văruite frumos, curțile îngradite și grădinile pline de pomi. Am spus înainte, că rânduieli și întocmiri așa bune numai acolo se află unde sunt în comune oameni cu pricepere și cu iubire față de popor, cari știu da, pelângă sfaturi și îndemnuri bune și pilde și fapte, ca să vadă poporul. Am mai spus, că în satele noastre preotul și învățătorul sunt oamenii aceia cari pot face mult pentru luminarea și înaintarea poporului.

— „Este drept“, — zice învățătorul, — „că preoții și învățătorii pot face mul. pentru luminarea, înaintarea și bunăstarea poporului, însă numai acolo unde și poporul e ascultător primitor de povești bune, iubitor de sfânta biserică și cu frica lui Dumnezeu; unde însă po-

perul e neascultător și neubitor de biserică, zeu, mai toată truda lor e fără de folos, învățăturile și poveștile lor sunt ca și sămânța din evanghelie, care a căzut între spini și roada n'a adus".
 »Noi, adică eu și preotul, am avut noroc, că poporul în satul acesta, deși a avut unele dașuni rele, n'a fost stricat, ci iubitor de sfânta biserică, primitor de povești bune și cu frica lui Dumnezeu și așa, fie bunul Dumnezeu laudat, după o trudă lungă am putut face multe lucruri bune în comună". »E drept că eu trudec de 26 ani, preotul de 30 ani.

— »Cred că veți fi ținută multe prelegeri populare Domnule învățător, — zice eu.

— »Ba zeu, prelegeri populare n'am prea ținut, — zice învățătorul, — »am ținut însă multe conferențe populare".

— »Ziceți, că ați ținut conferențe populare și nu prelegeri; nu vă înțeleg, — zice eu.

»Da" — zice învățătorul, — »am ținut conferențe adică sfătuirii cu poporul și iată de ce:

»De mult, la început, ne-am înțeles cu preotul să ținem poporului mai prelegeri sau vorbiri și neam pregătit fiecare". La două prelegeri, una a preotului și una a mea, au venit oameni mulți la a treia și la a patra prelegere au venit tot mai puțini; ba poporul era fără răbdare, abia aștepta sfârșitul.

»Intr'o seară vine preotul la mine". — »Frate învățător, nu vom ajunge nimic cu prelegerile populare". »N'ai băgat de seamă, că în seap a nu veni la prelegerile noastre". »Apoi mânca-i purecii și pe oameni, gândești, că-o vara și le vine ploaia pe fân, așa de fără răbdare sunt, iară alții ascultă duși pe gânduri, de gândești, că atunci vreau să-și facă testamentul. »Am băgat de seamă însă, că la sfaturi ar ședeia ziua întreagă și nu s'ar urî.

»Știi, ce a zis Nicula Suveicii către Petrea Socialii alaltăieri la Baturuga"? — »Măi Petre", — zice Nicula, — »lasă-ne să mai vorbim și noi, că de nu... te lăsăm toți aci și ne ducem". — »Hai să ascultăm și noi de Nicula Suveicii, că, mânca-l purecii om așa glumeț, — cum e, — spune și nimereste multe la loc". — »Hsi să nu mai ținem prelegeri populare, numai conferențe populare".

— »Cum să fie acele conferențe populare?"

— »Așa, că să nu vorbim numai noi și ei să tot tacă, ci să-i lăsăm și pe ei să vorbească". »Noi să vorbim numai pe scurt, despre ce voim să ne sfătuim cu ei, apoi să-i lăsăm să-și spună și ei părerea". »Noi să nu-i lăsăm numai să se depărteze tare dela obiectul sau lucrul, despre care vorbim și, printre vorbele lor, să vărăm și noi exemplele, dovezile, foloasele

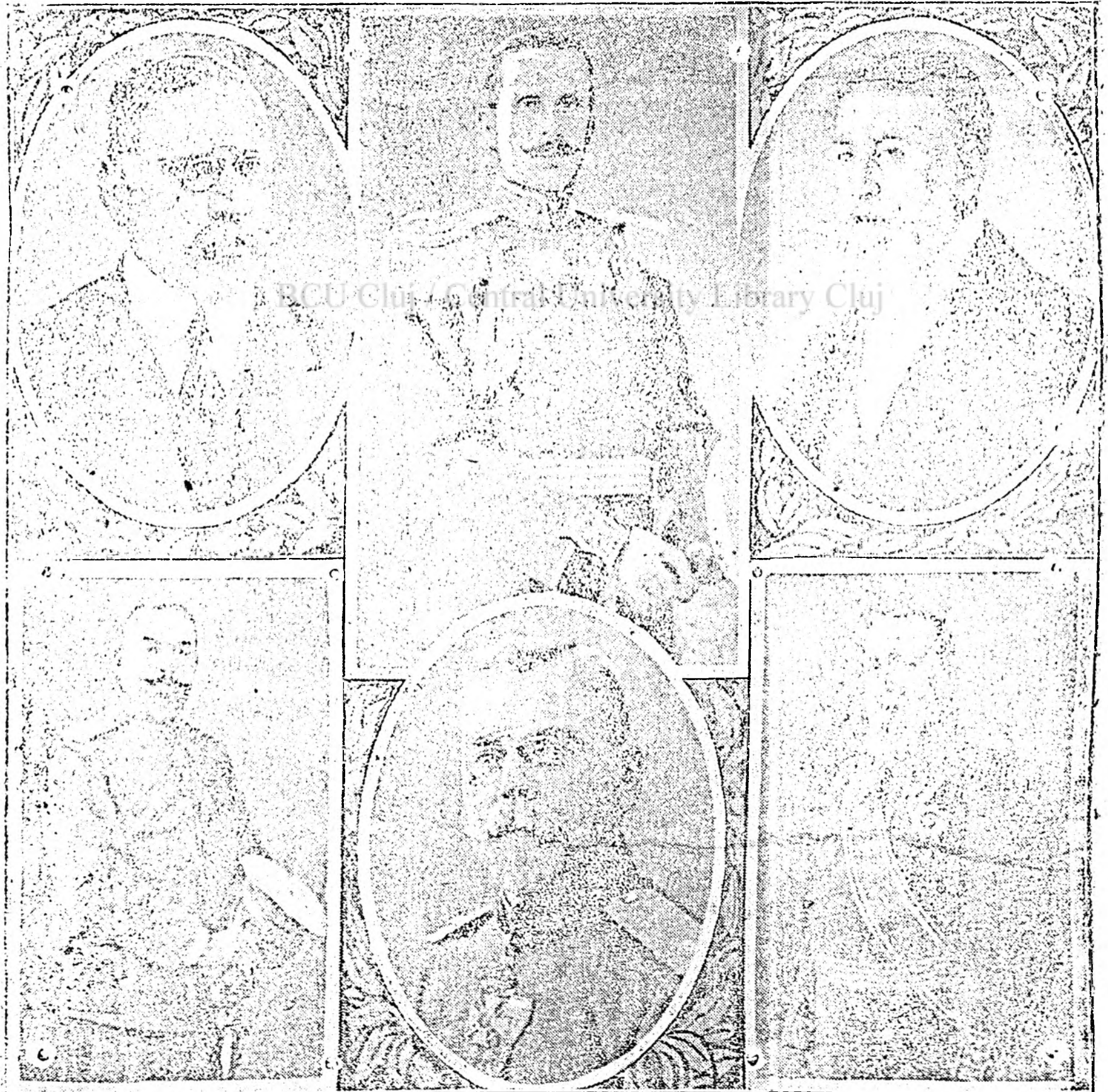
și experiențele, car le-au câștigat alții la întotmirea aceea".

»Am făcut așa și de atunci vin cu drag oamenii la sfătuirile sau conferențele populare și nu se urăsc la ele; ba de multeori scot ei la iveală câte o idee sau oușat bun, de care noi nici aminte nu ne-am fi adas doară". Așa ținem noi conferințe populare și nu prelegeri și le-am aflat cu mult mai folositoare la multe treburi".

Așa mi-a povestit dascălul: cum au dat pe popor la bunăcuviință, la iubirea de curățenie, la iubirea și cultivarea pomilor, la pășiraa de beatură multă, la lucrarea pământului și la creșterea vitelor. Ar fi vrednică să le pun pe hârtie toate câte mi-a povestit dascălul. Voiu pune însă numai una, adică cum s'a întemeiat fondul numit »Lumina morților". Iată cum mi-a povestit-o învățătorul:

»Oamenii și aici țineau pomană sau comandare la înmormântarea morților, unde se bea și se mânca; cei mai de frumusețea și beatură mai bună, cei mai săraci mâncare și beatură mai puțină și mai slabă". »La parastas iară așa". »Ne-am înțeles cu preotul cum să lucrăm". »Preotul a ținut în sfânta biserică o cuvântare despre milostenia și despre pomenela sau milosteniile pentru morți; iară eu am ținut în școală conferință: despre moșturile sau chipurile cum se poate face milostenia și sfătuir-

Conducătorii politici ai Bulgarilor.

Ministrul finanțelor Dr. Toncev.
Generalul Boiadiev.

Generalisimul Iecov.
Generalul Iostov.

Ministrul prezedinte Radoslavov
Generalul Todorov.

du-ne le am spus, cum s'au făcut milosteniile și pomenile în vremile vechi, pentru oamenii cei săraci și pentru ce au fost bine așa pe atunci. »Le-am povestit cum să fac acum milosteniile și pomenile la popoarele mai înșinate în învățătură, adică fac fonduri, din care se ajută prunci săraci, cari umblă la școală, se ajută băieți săraci să învețe ceva măiestrie și din care se ajută bătrâni neputincioși sau văduve sărace cu prunci mici și altele. »Preotul îi întreabă că nu ar fi oare bine să facem și noi un fond de ajutorare, adică în loc de mâncare și beutura uela pomene sau comăndări, să deie fiecare cât va voi la un fond, care să se numească: »Lumina morților« și spune că cine s'ar putea ajuta din acel fond. Le spune și aceea, că nu e oprit nime să nu facă comăndare ori pomană, dacă vrea; nici nu e silit nime să deie, ori cât să deie la fond, ci fiecare după cum se va îndura cu inima, că pe dătorul de bunăvoie iubește Domnul. Oameni zic: că bine ar fi. »Numai Șofrone Crâmpășă zice, că n'ar fi bine să ne lăsam datina noastră românească din bătrâni și că atunci nu vor petrece oamenii morții la groapă; altcum Șofrone Crâmpășă e un sfătos mare, nici un lucru nu se face în sat să nu vorbiască și el, numai n'are noroc, ca să se primiască barem odată și sfatul său. »Așa a pșit și acum, au spus alții, cari au fost cu băgare de seamă la ce s'a vorbit, că nu e vorbă să ne lăsam datina, ci numai forma datinii se schimbă; căi precum pomene sau comăndarea e pentru sufletele morților, așa și dăruirea la fond e pentru sufletele, din care se împărtașesc numai cei lipsiți, iară cine merge la mort numai pentru a se mânca și beie, nu e creștin adevărat. »

Așa s'a întemeiat fondul numit »Lumina morților«, din care în tot anul se cumpără cărți și haine la prunci săraci, cari umblă la școală și se ajută câte doi băieți săraci, ca să învețe ceva măiestrie și nu preste multă vreme, se vor ajutama și oamenii bătrâni și neputincioși. »

Fiind cătră seară, îmi iau rămas bun dela învățător, le doresc să se poată bucura de roadele truței și plec.

Egind din sat, mă întorc și mai privesc odată cătră el. Sfânta cruce aurită de pe turnul bisericii strălucia, ca para focului, la razele soarelui, care se apropia de apus. Un fior sfânt și tainic pătrunde inima și sufletul meu. Îmi iau jos pălăria, mă însoz cu semnul sfintei cruci și ca evlavioasă în sfânta biserică mă rog:

»Doamne Dumnezeul nostru, care pe cei drepti iubești, pe cei păcătoși miluiești, îndură-te și de neamul nostru românesc și-i trimite proși și învățători, cari, luminați de duhul tău cel sfânt, să poată de sfaturi, povești și pildă bune întru toate cele ce sunt spre binele și fericirea neamului. »Luminează Doamne inima și mintea neamului nostru, ca să înțeleagă, să primiască și să urmeze sfaturile, poveștile și pildile cele bune, ca truda celor ce se ostăresc pentru el să nu fie zadarnică, ci să aducă roadă, ca sămânța care a pcat în pământ bun. Amin ! »

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 17 Februarie a.

Un soldat scapă 3 coplași. Din Cluj se comunică următoarele: Ioan Costa, soldat de rând în reg. 31 de infanterie, mergând Vinerea trecută la ora 8 spre casarmă în strada Hegyölggy văzi că pe fereastra unei case eșiau nori de fum. Fără întârziere a spart geamul, a sărit în casa în care mobila și perlelele erau cuprinate în flăcări. Pe pat dormeau 3 coplași, i-a luat în brațe, i-a dat pe fereastră multimei care se săcimese și s'a sufozat cu grăbire flăcările. Coplași scăpați sunt, cel mai mare de 3, al doilea de 2 ani și al treilea abea de câteva luni. Aceasta faptă de așară nu va rămânea nerăspătă cu belșug.

Explozia unui granat de mână. Din Ungvár se anunță: De mult s'a liniștit aerul tulburat de grozăviile luptei din isna trecută. Cu toate că urmele luptelor au căutat să fie șterse ici-colo se mai iresc și acum resturi de tristă amintire. Săptămâna trecută câteva rutence dela țară s'au dus în codrul apropiat să culegă vreas-

curi. Au găsit o sârmă, în capăt cu un buton de mărimea unui nastur, care nu era altceva decât o bombă. Vrând s'o asvârle feciorul Ludovic Ciamperic a explodat, rupând în bucăți doi oameni, iar mai mulți au fost grav răniți. Pe loc a murit L. Ciamperic și nevasta Fedora Sidoj. ceilalți: Eva Molnic, Elena Lepusoi, Eva Pălnic, Maria Cop și Ana Covaci grav rănite au fost transportate în spitalul din Ungvár.

Un bulgar deputat în Camera română? Cetim în ziarul bucureștean »Epoca«:

În Camera română, venind la ordinea zilei întăcirea nouilor deputați aleși, deputatul Luca Elefterescu a contestat alegerea dlui Harilaus Mihale din Putna, sub cuvânt că nu i cășătesc român ci bulgar.

— Guvernul român — a spus d. Elefterescu — a combătut în mod sălbatic canlitaturile dlor Goga și Lucaciu, pe motivul că nu sunt cetățeni români. Vă cer să judecați cu aceeași măsură și pentru d. Mihale. D. Elefterescu arată apoi cu acte că d. Mihale este fiul natural al unui Bulgar din Macedonia, Dumitru Mihale, care n'a avut niciodată cetățenia română.

Deputatul Stefan Ioan răspunde că d. Mihale deși fiul natural al unui Bulgar este totuș Român, deoarece mama sa este Românească. Deputatul Z. Filoi spune că d. Mihale fiind un copil natural a urmat condițiunea mamei. Mama fiinl Românească și dea este Româna. Camera aprobă apoi alegerea dlui Mihale.

800,000 de francezi morți. »Bernar Tagblatt« și corespondentul din Paris al zăcului »Nationale Suisse« din Chaux de Fonds socoteste pierderile franceze în morți dela începutul rășboiului și până acum la 800,000. »Bernar Tagblatt« arată cu acest prilej o certă a lui »Temper«, în care Adolf Brissson scapă în focul vorbe, mărturisirea, că 800,000 de familii franceze poartă doliul.

Un prinț german ușor rănit. Din Berlin se comunică: Prințul Oscar de Prusia, colonel în armata germană, a fost rănit ușor pe frontul ostic la cap și picior de o schiță de granată.

Convențiile Clubului Român din Viena. Ca și în trecut să aranjează și în anul acesta acomodat împrejurărilor obicinuitele conveniri, cari constituie o necesitate destul de importantă a meserieșilor români ajunși în Viena în marea necesitate de străina. Marți în 2 Februarie s'a ținut a doua convenire din anul acesta. Sala dela »Mithold« a fost iarăși ticsită de public, dornic de graiu românesc. Domni, dame din colonie, Ofițeri, subofițeri și cășăși ai regimentului 64 și membrii clubului sau contopit pentru o seară într'o mare familie românească. Dl. președinte Ilie Radu ține să mulțumească tuturor cașpeșilor și în deorebi D-lui General Alex. Lupu, care este patronul societății, și marele binefacător al tuturor meserieșilor români și membrii ai clubului. Dă cuvântul și roagă pe Dl. primsecretar Al. S. Iorga să binevoiască a ține a mică conferință D-rea arată importanța industriei și a capitalului național în vista popoarelor, amintește marea necesitate de a organiza și industria noastră românească, cu atât mai vărtos, intrucât este cunoscut raportul direct care există în rostarea economică și puterea de rezistență a popoarelor. Arată cum, și ce motive etice au ingerența asupra dezvoltării economice a popoarelor și îndeamnă pe fiecare individ aparte la o viață armonioasă, bazată pe economizarea națională. Nu asceticism dar nici viață disipătoare, lux să nu fie viața intelectualului român cu atât mai vărtos că masele mari ale poporului românesc sunt deja indeleuicite a lua drept exemplu viața intelectualului nostru. Conferința a fost aplauzată cu însuflețire din partea tuturor celor prezenți. S'au

mai cântat multe cântece naționale după care membrii și cașpeși deplin mulțumiți, și rugând pe dl președinte ca să convoace cât mai curând iarăși astfel de întâlniri au plecat fiecare în calea lor.

Ordonanțe nouă privityoare la cereale și făină. Guvernul a dat sub Nr. 370/916 o ordonanță nouă referitoare la anunțarea și cedarea pentru trebuințele consumației publice a rezervelor de cereale, porumb și făină, de sămânță de rapță etc. neanunțate, ascunse ori reținute de posesori sau proprietari. Anume s'a experiat, că foarte mulți au întrelăsat a face anunțările obligate cu privire la rezervele lor ori au reținut adevărata cantitate disponibilă ceea ce a îndemnat guvernul să ordoneze controlarea și constatarea rezervelor pe calea organelor financiare (a finanșilor). Neanunțarea rezervelor se poate suplini în înțelesul ordonanței, înainte de facerea controlului din partea finanșilor așa, că proprietarii pun la dispoziția comisionarilor autorizști ai »Societății pe acții pentru produse de rășboiu« rezervele lor de grâu, săcară, grâu mestecat, orz, ovăș și făină, rămase nefasionate la timpul său. Pentru produsele puse astfel la dispoziția »Societății pe acții pentru produse de rășboiu« se vor socoti prețurile fixate pentru produsele rechiziționate. O altă ordonanță emisă sub Nr. 371/916 impune morilor, fabricilor de pâne cofetarilor, fabricanșilor de aluaturi, precum și comercianșilor de cereale și făină să anunțe până la 8 Februarie a. c. »Societății pe acții pentru produse de rășboiu« rezervele lor de grâu săcară, grâu mestecat, orz, ovăș și porumb, după starea dela 1 Februarie a. c. Cu începere din 19 Februarie a. c. morile sunt obligate să anunțe rezervele din două în două săptămâni. Rezervele anunțate se rechiziționează pentru trebuințele publice și posesorul pierde dreptul de dispoziție asupra lor. »Societatea pe acții pentru produse de rășboiu« plătește pentru produsele prețurile maximele în vigoare.

† **Lazar Joandrea**, sergent major, fiul domnului Ioan Joandrea din Sibiu, luptându-se 6 luni de zile pentru patrie după vitejile D-lui nu fost decorat cu 2 medalii de aur. Tânărul acesta viteaz, ș'au dat nobilul său suflet în mâinile creatorului în vârstă de 28 de ani. Dormi în pace suflet blând.

Caut cu mare jale, cu o nevastă cu trei coplași îmi caut bărbatul meu care s'au perdut pe câmpul de luptă în Galizia în anul 1914 din 10—20 Octomerie. A cătănit la regimentul de infanterie Nr. 50 din Bălgărat compania a șeptea, cu numele Petru Dan. Cine știe ceva deșpre el să facă bine a-mi scrie de o fi și tind. Maria Petru Dan, Kukulö Sărd u. p. Hőjasfalva.

Mulțumită publică. Dl. inv. T. Bărbas mulțumește Direcțiunei băncii »Porumbăceana« și Porumbacul inferior pentru darul de 15 cor. pe care l-a făcut școlai gr. ort. din Ucea inferioară.

Abonați »Foaia Poporului«. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să între cât mai mulți și șirul abonașilor noștri. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o jumătate de an 2 coroane 70 bani, iar de un an 5 cor. 40 bani.

Lățiți »Foaia Poporului« peste tot locul.

Numeri de probă se trimit la dorință oricui gratis. E destul a ni-se cere pe o carte postală.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
 Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
 Tiparul: »Tipografia Poporului«

„BRĂDEȚUL“

institut de credit și economii societate pe acții în Orlat.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Brădețul“ societate pe acții se invită conform §-lui 19 din statutele societății la a

XXII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Orlat la 4 Martie 1916 la jumătate la 12 ore a. m. în localitatea institutului.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1915 și propunerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziunea asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Statorirea marcelor de prezență și a ratei elor pe 3 ani.
5. Alegerea a 4 membri în direcțiune în sensul §-lui 30 din statute.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere și alor 2 membri suplenți cu mandat de 3 ani în sensul §-lui 41 din statute.
7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
8. Eventuale propuneri în marginile statatelor.

Domnii acționari cari în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății doresc să participe în persoană ori prin plenipotențiar sunt pozuți să-și depună acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului cel puțin până la 4 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării. Orlat, la 10 Februarie 1916.

Directiunea.

Active		Bilanțul pro 1915.		Pasive	
	K	l		K	l
Casa în numerar	11711	39	Capital de acți 500 bucăți à 50 cor.	25000	—
Exempt	45178	—	Fond de rezerva	50000	—
Imprumuturi pe obligațiuni:			Fond de rezerva special	29000	73
a) pe ipotecă	862	0	Fond de bugetații	10164	43
b) obligațiuni cu cavenți	15.488	—	Fond de poșturi	6662	36
Cont-curent	1563	2	Depaneri spre fructificare	35185	67
Decore	23631	50	Dividenți neridicați	—	132
Mobilier	787	01	Interese tranșiere	—	1058
Casa institutului	7000	—	Divorși creditati	—	3685
Auticipațiuni	575	21	Profit curat	—	9708
Interese restante	3965	45			48725
	48725	745			48725

Eșite		Profit și pierderi pro 1915.		Intrate	
	K	l		K	l
Interese la depuneri spre fructificare	9381	68	Diverse interese:		
Spese administrative			dela cambii	3646	44
a) Spese de cancelarie	1405	40	dela ipotecă	6596	72
b) Porto și telefon	368	92	dela obligațiuni cu cavenți	1136	44
c) Contribuțiune directă	2533	94	dela cont-curent	8232	26
d) Dări comitatensă	543	34	dela efecte	474	50
e) Arunc. comunal și caseră	2585	13	Interese de întârziere	—	2078
f) Diverșă competență	51	80	Provizione	—	7305
g) Dări după interesela depunerilor	1938	17	Competință	—	1311
Salare	—	2400	Chiria casei	—	330
Marce de prezență	—	1018			41335
Profit curat	—	9708			82
	41335	82			

Orlat, la 31 Decembrie 1915.

Dr. George Prunaș m. p.
președinte.

Ioan Manta m. p.
v. președinte

Ioan Iliu m. p.
membru în direcțiune.

Ioan Hanzu m. p.
membru în direcțiune.

Valeriu Popoviciu m. p.
membru în direcțiune.

Dionisie Aaron m. p.
cassier.

Alexandru Dregan m. p.
secretar.

Ludovic Pesamesca m. p.
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere; am examinat contul profitului și al pierderilor și examinându-l cu registrele principale și auxiliare l'am aflat corect și în deplină consonanță cu acestea.

Orlat, la 10 Februarie 1916.

Dr. Ioan Stoia m. p.
președinte.

Ioan Stoia m. p.
membru în com. de supraveghiere.

Aurel Decel m. p.
membru în com. de supraveghiere.

Publicațiune.

Cu considerare la ivirea unor noi cazuri singuratiche de boală pe teritoriul orașului nostru, se dă din nou prilej ca fiecare să se altoiască împotriva văreiatului (Blattern).

Toți cari vreau deci a se altoi, să anunțe sau personal la poliție în strada Măcelarilor Nr. 2, sau să o scrie și trimeată pe o carte postală cel mai târziu până în 24 al lunii acesteia.

Zina altoirii se va aduce la scris la cunoștința interesaiilor.

Oltorea pentru aceia crii primesc ajutor dela stat fiindu le inrolați bărbații sau tații, cât și pentru cei săraci, e fără plată. Ceialalți plătesc o taxă de 2 coroane.

Magistratul.

Publicațiune.

Din partea poliției orășenești, se aduce la cunoștință că atât până cât și fână nu se poate cumpăra fără de bilete corăspunzătoare cei ce vând. În altă formă de cât aceasta, vor fi pedepsiți cu toată rigoarea.

Sibiu, în 12 Februarie 1916.

Publicațiune.

Pentru bilete de legitimațiune pe tran, trebuie să se pună timbre de 12 coroane și nu de 1 coroană după cum s'a scris!

Comanda pieții din loc.

Dau în chirie

Prăvălia mea aflătoare în Șebes (Șebes hely, cercul Șebes, do lângă Săsciori) dimpreună cu locuința cu 2 odăi, curte, grădina de legumi și o grădină mare cu pomi. Prăvălia posedo și licențio de tăbăc și sare și se află la poziție bună, la drumul comitatului și în centrul comunei.

Chiria pe un an e numai 240 cor. Raveca Zemora.

Arândare.

În comuna curat românească Solcud (Szlékut, poșta și gara Radnót, com. Kis-Kuküllő), cu 1200 locuitori se dă în arândă prin licitațiune publică, în 22 Februarie st. n. pe 3 ani urmatori, crâșma comunală, cu case de locuit, casă de boltă, culină și celaru, toate de peatră. Prețul strigării 600 cor., vadiu de 10%, arândă se plătește în 2 rate anticipative. — Am dori să se reflecteze români.

Cumpăr

Bani și scule vechi găsite în pământ.

H. Candrea
Strada Măcelarilor 23.

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuraticesau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOI POPORULUI”

Caloric Fermez

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai bune stofe de
tăbăc și țarnă în mare
asortiment.

Noutățile

pentru călătorii, pentru haine
de bărbați stofe luxigeme
sau care se execută după măsură
cu stofe moderne vestimentale pro-
ducte în Sacko, Jaquette și haine
de salou, cu prețuri foarte
razabile.

Broșebila atențiune
pentru noutățile de stofe pentru
bărbați și „Război”, care
se găsește în depozit bogat.
Acordare reverență la con-
locuție în atelierul meu, în par-
te a șosei deocărbia din Șebes
și Ș. Șebes orăș și teologi și
bărbați. — În cazuri de ne-
conveniență în recepțiune cu stăru-
toare de haine în timp
de război. — Uniforme pentru
școlari, care și tot felul de articli
de călătorie, după prescripție cre-
dită tot mai bună.

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspundă pretu-
dineea, în toate
țările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
ofero îndemnați in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”. . . .
informații la dan
și comanda să pri-
tesc la adminis-
trația „FOI PO-
PORULUI”. . . .

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și inzebrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și striccate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă

Acumă bere
e cinstită și
se va ca pe-
triso de toți
arho cubre-
știi la oraș
cât și la case

Că berea
e foarte
bună și
gustoasă
și de
mănu că
com-
părații
să
să
să

Crema de dinți

KALODONT

70 filleri

Sprijiniți industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie”.
Sibiu, Strada Banei (Burgergasse) Nr. 7, Sibiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dăme și bărbați.

Prețul după cursul zilei.

1500 perechi de bocanc
cu prețul dela 20 cor până la
28 cor. lucrați din materialul
cel mai bun pentru domni, muz-
citori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află în strada Cisnădiei Nr. 49
sub firma L. Ban.

Nu pierdeți ocazia și vă convingeți!

Cea mai bună apă pentru dinți.

500 coroane plătesc același, care după folosirea
apel de dinți alui Bartilla —

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,
Wien, X., Goethegasse 7.

Se găsește în toate farmaciile. — Să se cere preamintim apriați apa de dinți alui
BARTILLA. Demnitate de fabricați vor fi bine plătiți. La locuri unde nu se poate
căpăta, trimite cu 7 rade cu cor. 6.50 franco.

„FOAIA POPORULUI”

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu început de ori-când, ceea-
ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orien-
tare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim pre-
țul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că
suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2
cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altun-
deva, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un
oraș ori sat din Kantrul Monarhie, austro-ungare, se
face gratuit; e destul a scrie nouă adresă pe o carte
postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă,
cari doresc să trimită Foia la vr'un neam sau cunoscut de pe
câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.